

ЗАБЕЛЕШКИ НА ПРЕДЛОГ- ЗАКОН ЗА ЗДРУЖЕНИЈА И ФОНДАЦИИ

Време на дејствување на организацијата и олеснување

Член 7

(1) Ако со актот за основање, односно со статутот е определено времето на дејствување на организацијата, по истекот на времето за кое е основана организацијата се брише од Регистарот.

(2) Организациите со статус од јавен интерес имаат даночните и царински олеснувања во согласност со закон.

Ставот 2, покрај тоа што треба да се однесува на сите организации треба да биде дополнет и прецизиран за видот на даночните и царински олеснувања и рокот и законите во кои овие олеснувања ќе бидат регулирани.

Иницијативи во јавниот живот

Член 14

Организациите можат слободно да ги искажуваат и промовираат своите ставови и мислења за прашања од нивен интерес, да поведуваат иницијативи и да учествуваат во градење на јавно мислење.

Овој член мора да биде дополнет во насока дека организациите можат АКТИВНО да учествуваат и тоа не само во градење на јавното мислење, туку и во однос на креирање на политиките на владата и донесувањето на законите. Треба да се дополни со задолжителна обврска за вклучување на здруженијата и фондациите при институционално одлучување на централно ниво и креирање на политиките преку користење на нивните искуства во донесувањети на одлуките.

Основачи

Член 15

(1) Здружение можат да основаат физички и правни лица.

(2) Здружение можат да основаат најмалку пет основачи, од кои три од основачите мора да имаат живеалиште или престојувалиште односно седиште на територијата на Република Македонија.

(3) Здружение можат да основаат и малолетни лица со навршена петнаесет годишна возраст преку заверена изјава на нотар за согласност за основање на здружение од нивниот законски застапник, за целите за кои се основа здружението, во согласност со закон.

Одредбата од став 3 дека за оснивање на здружение од страна на малолетно лице е потребна заверена изјава на нотар за согласност за основање на здружение од нивниот законски застапник, за целите за кои се основа здружението, во согласност со закон е непотребна и е во спротивност на Конвенцијата за правата на детето каде во членот 15 е предвидено правото на детето за слобода на здружување. Со оглед на тоа дека и во член 19 е предвидено дека основачите се членови на здружението со еднакви права и одговорности како и другите членови на здружението, тие немаат дополнителни права и одговорности и нема никаква потреба од обременување на постапката доколку како основач се јавува малолетно лице.

Членување во здружение

Член 19

- (1) Членувањето во здружението е доброволно.
- (2) Основачите се членови на здружението со еднакви права и одговорности како и другите членови на здружението.
- (3) Физичко лице може да биде член на здружението независно од неговата возраст во согласност со статутот.

(4) Малолетно лице со наполнети 14 години, а не наполнети 18 години возраст се зачленува во здружението со давање заверена изјава на нотар на неговиот законски застапник за зачленување во организацијата во согласност со закон.

- (5) Лицата со ограничена деловна способност или лицата на кои им е одземена деловната способност можат да бидат членови во здружението со заверена изјава на нотар на законскиот застапник во согласност со закон.

Ова е уназаднување на правата на децата кои врз основа на стариот Закон за здруженија на граѓани и фондации имаа право да бидат членови на здружение на граѓани без дополнителни документи или заверени изјави на нотар. Во стариот закон, чл. 21, е предвидено дека: Член на здружение на граѓани може да биде секој граѓанин државјанин на Република Македонија, кој доброволно ќе пристапи кон здружението на начин утврден со статутот.

Сметаме дека ставот 3 сосема доволно ги покрива лицата кои може да бидат членови на здружението и поради тоа ставот 4 треба да се избрише.

Средства од буџетите

Член 49

- (1) Организациите можат да добиваат средства од Буџетот на Република Македонија, буџетите на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.
- (2) Владата на Република Македонија и советите на општините, советите на општините во градот Скопје и советот на градот Скопје поблиску ги уредуваат условите за распределба и користење на средствата од ставот (1) на овој член.
- (3) Владата на Република Македонија, односно надлежните органи на државната управа и општините, општините во градот Скопје и градот Скопје донесуваат годишни планови и програми за распределба на средствата од ставот (1) на овој член.
- (4) Органите на државната управа, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје на својата веб – страна ги објавуваат организациите кои ги добиле

средствата од ставот (1) од овој член како и целите на организациите за кои ги добиле тие средства.

Одредбата од став 4 иако претставува позитивна измена, недостасува член во Прекршочните одредби со кои би се санкционирало доколку некој од органите на државната управа, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје на својата веб – страна не ги објавува (целосно или делумно) предвидените информации.

Употреба на средствата

Член 50

(1) Финансиските средства на организациите се употребуваат за остварување на целите на организацијата определени со статутот и програмата.

(2) Членовите на органите на организациите и нивните застапници по закон се должни да управуваат и работат со внимание и во согласност со начелата на добро управување, во интерес на организацијата, а над личните интереси, односно во интерес на остварување на целите, во согласност со закон и статутот.

(3) Средствата на организацијата не можат да се исплаќаат на членовите, основачите, членовите на органите, застапниците, вработените или со нив поврзани лица освен во случаи кога член на организацијата е корисник на услугите на организацијата во согласност со целите определени со статутот и програмата на организацијата.

(4) Работата во органите на организациите по правило е доброволна, а членовите на органите на организациите може да примаат надоместок на патни и дневни трошоци како и надоместок за вршење на работи во органите на организацијата во согласност со закон.

(5) Вработените имаат право на плата и надоместоци, во согласност со закон и колективен договор.

Ставот 3 треба да се избрише, затоа што и платите на вработените се исплаќаат од средствата на организацијата. Друго е доколку организацијата има остварено добивка па истата не смее да се распредели на вработените, но со вака формулиран став истиот е во колизија со ставовите 4 и 5.

Извештаи за работа

Член 53

(1) Организациите се должни на својата веб страна или на друг начин да ги објавуваат годишните извештаи за нивното работење.

(2) Организациите се должни да подготват годишен финансиски извештај, да го достават до надлежниот орган во согласност со закон и да го објават на својата веб локација или на друг соодветен начин да го направат достапен до јавноста.

(3) Извештаите од став (1) и став (2), организациите се должни да ги објават најдоцна до 31 март за предходната година.

Овој член сметаме дека треба целосно да се избрише затоа што извештаите во секој случај се јавни и секој може по поднесено барање до Централниот регистар да ги добие истите. Затоа сметаме дека ова е само непотребно обременување на законот и организациите.

Забрана на работа на организацијата

Член 65

Се забранува работата на организацијата ако:

- нејзиното дејствување е насочено кон насилно уривање на уставниот поредок на Република Македонија;
- поттикнување и повикување на воена агресија и разгорување на национална, расна или верска омраза или нетрпеливост;
- презема активности кои се спротивни на Уставот или закон; и
- се повредуваат слободите и правата на други лица.

Поведување постапка за забрана на работа на организациите

Член 66

(1) Секој може да поднесе иницијатива за забрана на работата на организациите на пред надлежниот јавен обвинител.

(2) Ако надлежниот основен јавен обвинител според седиштето на организацијата по службена должност или по поднесената иницијатива, оцени дека постојат причини за забрана на работа на организацијата во согласност со овој закон, ќе поднесе предлог до надлежниот суд.

(3) Постапката за забрана е итна.

Членовите 65 и 66 треба целосно да се избришат затоа што постапката за забрана на работа на организациите (правните лица) е веќе целосно уредена со Законот за кривична постапка и Кривичниот Законик. Членот 96-а (од Кривичниот законик кој е во моментот во сила) ги предвидува казните кои може да се изречат на правното лице за сторено кривично дело и во склоп на казните се веќе регулирани привремена забрана за вршење на одделна дејност, трајна забрана за вршење на одделна дејност и престанок на правното лице.

Уште повеќе овие казни се разработени во измените од 2009 година кои ќе стапат во сила во март 2010 година, па нема никаква потреба од дуплирање на овие законски одредби и во Законот за здруженија и фондации.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК (Сл. Весник на РМ бр.114/09 од 14.09.2009)

Споредни казни

Член 96-б

Под услови определени со овој законик судот, кога ќе оцени дека правното лице ја злоупотребило својата дејност и дека постои опасност во иднина да го повтори делото, може да изрече една или повеќе од следниве споредни казни:

...

6. привремена забрана за вршење на одделна дејност;
7. трајна забрана за вршење на одделна дејност и
8. престанок на правното лице.

Услови за изрекување на споредни казни

Член 96-в

...

4) Ако при вршење на дејноста на правното лице е извршено кривично дело за кое за физичко лице е пропишана парична казна или казна затвор до три години, а од начинот на извршување на делото произлегува опасноста од повторно вршење на такво или слично дело, судот ќе изрече привремена забрана за вршење одделна дејност во траење од една до три години заедно со паричната казна.

5) Ако е извршено дело за кое за физичко лице е пропишана казна затвор од најмалку три години, а од начинот на извршување на делото произлегува опасност од повторно вршење на такво или слично дело, судот ќе изрече трајна забрана за вршење одделна дејност од дејностите што ги врши правното лице заедно со парична казна.

6) Судот ќе ја изрече казната од ставот 5 на овој член и кога е извршено кривично дело по претходна правосилна пресуда со која на правното лице му е изречена привремена забрана за вршење дејност.

7) Ако е извршено дело за кое за физичко лице е пропишана казна затвор од најмалку пет години, а од начинот на извршувањето на делото произлегува опасност од повторно вршење на такво или слично дело, судот ќе изрече казна престанок на правното лице заедно со паричната казна.

...

Ревизија

Член 86

(1) Здружението или фондацијата со статус од јавен интерес чиј годишен буџет е над 10.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народна банка на Република Македонија должни се да извршат независна годишна ревизија на своето финансиско работење, а ако имаат буџет над 100.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народна банка на Република Македонија, должни се да извршат ревизија во согласност со меѓународните сметководствени стандарди.

(2) Извештајот за ревизијата од став (1) на овој член се поднесува заедно со извештајот од член 77 став (2) алинеја 4 од овој закон, најмалку еднаш годишно.

Зголемената транспарентноста е позитивна придобивка, но мора да се размисли за финансискиот дел, односно кој ќе ја плати ревизијата која ќе биде направена. Здружението се финансира врз основа на проекти, но финансиите се строго наменети и не може да се пренаменуваат.

Извештаи

Член 85

(1) Организацијата со статус од јавен интерес е должна за својата работа еднаш годишно да поднесе деловен и финансиски извештај, одобрен од органот определен со статутот, за својата работа до Владата на Република Македонија за усвојување, а најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година.

(2) Образецот за формата и содржината на извештаите од став (1) на овој член ги пропишува Министерот за финансии.

Јавност на извештаите

Член 87

Извештаите од членовите 85 и 86 од овој закон се јавни и се објавуваат на веб страната на организацијата со статус од јавен интерес до 31 март во тековната година за предходната година.

Членовите 85 и 87 превидуваат зголемување на транспарентноста и иако сме согласни со истото, сепак мора да се запрашаме што организациите ќе добијат како бенефит за сите овие дополнителни активности?

Олеснувања

Член 88

Организациите со статус од јавен интерес покрај даночните и царински олеснувања утврдени во член 7 став (2) на овој закон имаат дополнителни даночни и царински олеснувања во согласност со закон.

Исто како и чл.7 ст.7 и овој член треба да биде дополнет и прецизиран за видот на даночните и царински олеснувања и рокот и законите во кои овие олеснувања ќе бидат регулирани.

(18.2.2010)